

طراحی نرم افزار جامع مالی،
حسابداری و حسابرسی هوشمند
(مبانی و پیش نیازها)

دفتر: مطالعات برنامه و بودجه

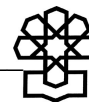
کد موضوعی: ۲۳۰
شماره مسلسل: ۷۹۴۹
شهریور ماه ۱۳۸۵

فهرست مطالب

مقدمه	۱
۱. نظام‌های اطلاعاتی برای مدیریت بودجه	۱
۲. مراجع تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی دولتی در ایران	۴
۳. اقدامات در حال انجام در کشور	۷
۴. پیشنهاد	۱۱

طراحی نرم‌افزار جامع مالی، حسابداری و حسابرسی هوشمند (مبانی و پیش‌نیازها)

مقدمه

جناب آقای فدایی عضو محترم کمیسیون اصل نودم قانون اساسی پیشنهادی را مبنی بر مکانیزه نمودن سیستم‌های مالی وزارتخانه‌ها، شرکت‌های دولتی و ... به منظور فراهم آوردن امکان اعمال نظارت به موقع بر نحوه هزینه‌کرد منابع عمومی و عنداللزوم انجام اقدامات پیشگیرانه قبل از اجرا و بالا بردن قدرت برنامه‌ریزی برای مدیران با دریافت اطلاعات و گزارش‌های به موقع از جریان‌های مالی ارائه نموده‌اند.

طبق پیشنهاد ایشان نرم‌افزار جامع نظام مالی، حسابداری و حسابرسی در کلیه دستگاه‌های اجرائی کشور تهیه و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد به نحوی که امکان دسترسی به اطلاعات و انجام نظارت برای دستگاه‌های نظارتی فراهم شود. طبق نظر ایشان لازم است تا کمیته‌ای متشکل از نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان حسابرسی، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور و کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اصل نودم قانون اساسی مجلس شورای اسلامی تشکیل و مراتب را بررسی و جهت نهایی شدن به هیأت وزیران ارسال نمایند.

گزارش حاضر در ابتدا موضوع مطرح شده را در چارچوب مباحث مربوط به «نظام‌های اطلاعاتی برای مدیریت بودجه» مورد بررسی قرار می‌دهد. در قسمت دوم به وضعیت فعلی تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی دولتی در ایران و برخی مشکلات در ارتباط با اجرای چنین پیشنهادهایی اشاره شده است. قسمت سوم با استفاده از اطلاعات طرح «تکفا» چند پروژه‌ای که در این ارتباط در کشور انجام شده یا در حال انجام است را بررسی می‌نماید و در نهایت در قسمت آخر پیشنهادی جهت نحوه پیگیری موضوع ارائه می‌نماید.

۱. نظام‌های اطلاعاتی برای مدیریت بودجه

در بسیاری از کشورها از مدیران بخش عمومی انتظار می‌رود مجموعه وظایف جدیدی را انجام دهند که برخی از مهم‌ترین آن‌ها بدین شرح هستند:

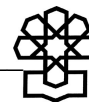

۱. طراحی سیاست‌های مالی و پولی مناسب در پاسخ به تغییر در شرایط کلان اقتصادی،
۲. تضمین شفافیت و پاسخگویی در به‌کارگیری و مصرف منابع عمومی،
۳. افزایش اثربخشی و کارایی برنامه‌های مخارج دولت،
۴. هدایت و تجهیز منابع داخلی و مدیریت منابع مالی خارجی (وام‌ها و کمک‌های خارجی)،
۵. تمرکززدایی از عملیات اجرائی با حفظ کنترل‌های کافی و مناسب.

در محیط و شرایط نوین، نظارت جدی بر عملکرد دولت، پاسخ‌گویی و توانایی اعمال کنترل‌های مالی بر بخش‌های مختلف دولتی یک الزام تلقی می‌شود. دسترسی آسان و سریع به اطلاعات دقیق و معتبر برای تصمیم‌گیری یکی از مهم‌ترین ملزومات عملکرد مؤثر و نتیجه‌بخش در محیط و شرایط کنونی است.

اطلاعات مورد استفاده مدیران بخش عمومی، یکی از نتایج حاصله از انجام وظیفه سازمان‌های مسئول مدیریت بر فرایندهای مالی دولت و فرایندهای تهیه و تدوین بودجه، اجرای بودجه، جمع‌آوری درآمد و سایر فعالیت‌هاست. از آن جا که انجام بسیاری از وظایف فوق مستلزم پردازش شمار بسیار زیادی از عملیات و نقل و انتقال‌های پولی در یک دوره زمانی محدود و کوتاه در میان یک شبکه کشوری از دفاتر دولتی است، فرایند بازیابی اطلاعات از اسناد و مدارک ثبت شده به روش دستی و طبقه‌بندی مجدد این اطلاعات در قالب و ساختاری که برای تصمیم‌گیران قابل استفاده باشد، در عمل کاری بس دشوار و زمان‌بر است که احتمالاً با اشتباهات زیادی نیز همراه خواهد بود. در چنین محیطی و بدون دسترسی به حداقل امکانات خودکارسازی داده‌ها و اطلاعات پایه مورد نیاز برای مدیریت اقتصادی درست در همان زمان که به آن نیاز باشد در دسترس نبوده یا اعتبار کافی ندارد. نظام‌های اطلاعات مبتنی بر رایانه، ابزارهای مفیدی را در اختیار مدیران بخش عمومی قرار می‌دهد که با آن می‌توانند به اطلاعات معتبر در زمان مناسب برای تصمیم‌گیری دست یابند. این همان چیزی است که مدیران بخش عمومی در مواجهه با حجم عظیم داده‌های پراکنده در صدها سازمان و اداره دولتی بدان نیاز دارند. چنین نظامی به وزارت دارایی یا هر مرکز دیگری که این نقش را ایفا می‌کند امکان می‌دهد در کوتاه‌ترین زمان ممکن داده‌های جمع‌آوری شده از شبکه گسترده خزانه‌داری یا دفاتر مالیاتی سراسر کشور را در یک جا جمع‌آوری کرده و ضمن ادغام در یکدیگر، به صورت یکجا آن را پردازش کند. این داده‌ها را که در بانک اطلاعات سیستم ذخیره شده‌اند، می‌توان برحسب نیاز در اشکال گوناگون تنظیم کرده و برای تصمیم‌گیری‌ها به مدیران ارائه داد.

افزون بر این، بسیاری از فرایندها در حوزه مدیریت بودجه و مالیه عمومی، ماهیت تکراری دارند و از مجموعه قواعد مشخصی تبعیت می‌کنند. برای مثال قواعد پردازش مخارج یا روش‌های

محاسبه مالیات‌ها و عوارض گمرکی را می‌توان نام برد. در این‌گونه موارد، استفاده از سیستم‌های ماشینی (رایانه‌ای) به مدیران بخش عمومی امکان می‌دهد عملیات تجاری را با کارایی هر چه بیشتر پردازش کرده، کنترل‌های لازم بر آن‌ها اعمال و همزمان اطلاعات معتبر لازم برای تصمیم‌گیری را در زمان مناسب جمع‌آوری کنند. در این جا دو جنبه موضوع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است:

• سیستم‌های رایانه‌ای امکان یکپارچه‌سازی، طبقه‌بندی و ثبت عملیات با پردازش آن‌ها را فراهم می‌سازند. این بدان معنی است که هنگام پردازش یک عملیات (به طور مثال پرداخت یا واریز پول به یک حساب)، همزمان عملیات ثبت حسابداری و طبقه‌بندی آن نیز انجام می‌شود. این امر متضمن آن خواهد بود که تمام داده‌های مربوط به عملیات بلافاصله ثبت شده و با دقت و صحت بی‌ظنیری در بانک اطلاعات سیستم ذخیره شود.

• استفاده از سیستم‌های رایانه‌ای امکان خودکار شدن بسیاری از کنترل‌ها و رویه‌ها را نیز فراهم می‌کند. در حالی که یک عملیات در حال پردازش است، سیستم می‌تواند همزمان کنترل‌های لازم را نیز درباره آن انجام دهد. برای مثال قبل از متعهد شدن به پرداخت یا تأیید یک پرداخت معین، اطمینان حاصل کند که اساساً برای این پرداخت بودجه‌ای اختصاص داده شده است یا خیر. دخالت دست در این موارد فقط زمانی لازم خواهد بود که برای یک مورد خاص استثنا قائل شده و طبق رویه رفتار نشود. در این صورت، سیستم می‌تواند این موارد استثنا را هم در فایل معینی ذخیره کند تا در حسابرسی‌ها از آن استفاده شود.

در اغلب موارد، به ویژه مواقعی که نیاز به اصلاحات عمده در فرایندهای زیربنایی مدیریت بودجه وجود دارد، سیستم‌های اطلاعات مدیریت به صورت جزء به جزء و بدون توجه به جریان‌ها و مبادله‌های اطلاعاتی مهم بین اجزای سیستم، شکل می‌گیرند. نتیجه چنین فرایندی پیدایش مجموعه‌ای از اجزای منفصل یک یا چند سیستم اطلاعات ناقص و نیمه کاره است که غالباً کارکردهای مشابه یا متعارضی دارند و بانک اطلاعات یکپارچه و منسجمی را تشکیل نمی‌دهند. از این رو برای طراحی و اجرای سیستم‌های اطلاعات مدیریت بودجه دولتی که اثربخشی لازم را دارا باشند، باید سه شرط مهم زیر را رعایت کرد:

۱. اصلاحات لازم در فرایندهای مدیریت مالی بودجه که زیربنای طراحی سیستم را تشکیل می‌دهند، باید مورد توافق دست‌اندرکاران بوده و به روشنی تفهیم شده باشند، این اصلاحات به صورت فهرست‌وار عبارتند از:

- تدوین قانون جامع بودجه،
- اتخاذ روش و سیستم طبقه‌بندی بودجه‌ای مطابق با روش نظام آمارهای مالی دولت GFS صندوق بین‌المللی پول و طراحی نهایی یک نمودار حساب‌های خزانه که طبقه‌بندی فوق را در خود جای دهد،

- متمرکز ساختن کلیه پرداخت‌های دولت از طریق خزانه و تلفیق کلیه حساب‌های بانکی دولت و تبدیل آن به یک حساب بانکی واحد نزد بانک مرکزی،
  - تدوین مقررات جامع و دستورالعمل‌های عملیاتی در زمینه اجرای بودجه از جمله نظام جامع حسابداری و حسابرسی،
۲. مشخصات کارکردی و فنی طراحی سیستم باید مبتنی بر این فرایندها باشد،
۳. قواعد راهنمای کاملاً شفاف برای یکپارچه‌سازی زیرسیستم‌های لازم برای پشتیبانی از «مدیریت مالی دولت»^۱ تهیه شود.

۲. مراجع تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی دولتی در ایران

بند «ز» ماده (۷) قانون اساسنامه تشکیل سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۶ مقرر نموده است: «مراجع تخصصی و رسمی تدوین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی در سطح کشور این سازمان می‌باشد. گزارشات حسابرسی و صورت‌های مالی که در تنظیم آن‌ها اصول و ضوابط تعیین شده از طرف سازمان حسابرسی رعایت نشده باشد در هیچ یک از مراجع دولتی قابل استفاده نخواهد بود».

بند «ه» ماده (۷) قانون فوق‌الذکر نیز مقرر می‌دارد «ارائه خدمات و مشاوره مالی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و... در صورت نیاز و درخواست دستگاه‌های مزبور و در چارچوب امکانات و برنامه‌های سازمان» جزء وظایف این سازمان است.

سازمان حسابرسی وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی از سال ۱۳۶۶ تشکیل و به‌عنوان بازرس قانونی و حسابرس شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته به آن‌ها و شهرداری‌ها تعیین گردید. لکن استانداردهای حسابداری و حسابرسی بعد از ۱۲ سال از تشکیل سازمان از سال ۱۳۷۸ به‌صورت آزمایشی ابلاغ و از سال ۱۳۸۰ اجرای آن توسط دستگاه‌های مورد حسابرسی سازمان اجباری گردید. البته در سال‌هایی که اجرای استانداردهای حسابداری و حسابرسی اجباری نبود سازمان حسابرسی وظایف قانونی خود را براساس ضوابط قبلی انجام می‌داد.

حسابرسی طرح‌های عمرانی شرکت‌های دولتی نیز از وظایف سازمان حسابرسی تعیین گردید که برای این نوع طرح‌ها صورت‌های مالی استانداردهای جداگانه تدوین و به مورد اجرا گذاشته شد. استانداردهای حسابداری و حسابرسی در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به استناد ماده

(۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و تصویب و پس از تأیید دیوان محاسبات کشور جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.^۱ این استانداردها به صورت پراکنده تهیه شده است اما در حال حاضر نمی‌توان در مورد جامع و مانع بودن آن اظهار نظر کرد.

قابل ذکر است که نظارت بر عملکرد بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و دستگاه‌های اجرائی استانی به عهده دیوان محاسبات کشور می‌باشد و طبق اصل ۵۵ قانون اساسی «دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد دیوان محاسبات، حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریح بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید این گزارش باید در دسترس عمومی گذاشته شود».

البته نظام مالی و حسابداری وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که عمدتاً وظایف حاکمیتی دولت را انجام می‌دهد با نظام مالی و محاسباتی و صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی که وظایف تصدی‌گری دولت را عهده‌دار می‌باشند کاملاً متفاوت است. صورتحساب‌های دریافت و پرداخت وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بدون محاسبات سود و زیان می‌باشد در صورتی که وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی از مالیات عملکرد نیز معاف می‌باشند.

از طرف دیگر شرکت‌های دولتی اغلب (غیر از آن دسته که از یارانه‌های موضوع ماده (۷۰) قانون محاسبات عمومی کشور و کمک زیان دولت، موضوع ماده (۶۹) قانون محاسبات عمومی استفاده می‌کنند) صورت سود و زیان تهیه می‌کنند و مکلفند مالیات بر عملکرد و سود سهم دولت را پرداخت نمایند و لذا سیستم‌های مالی متفاوت باید داشته باشند.

در حال حاضر سیستم‌های مالی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که از بودجه استفاده می‌کنند عمدتاً (غیر از چند درصد قلیل) مکانیزه می‌باشد و در اختیار دستگاه‌های نظارتی قرار می‌گیرد تا هریک با توجه به وظایف قانونی مورد استفاده قرار دهند. وضعیت کنونی به شکل زیر قابل بیان است:

۱. نظارت قبل از خرج در حال حاضر مطابق قوانین و مقررات به عهده ذی‌حسابان و مدیران مالی دستگاه‌های اجرائی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.

---

۱. ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶: «نمونه اسنادی که برای پرداخت هزینه‌ها مورد قبول واقع می‌شود و همچنین مدارک» و «دفاتر و روش نگهداری حساب با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی و تأیید دیوان محاسبات» کشور تعیین می‌شود و دستورالعمل‌های اجرائی این قانون از طرف وزارت مزبور ابلاغ خواهد شد».

۲. تخلفات دستگاه‌ها از طریق حسابرسی رعایت توسط دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور و ذی‌حسابان اعلام و پیگیری و در مراحل قضائی رسیدگی می‌شود.

۳. تهیه و تحویل گزارش تفریح بودجه در حال حاضر به مجلس شورای اسلامی توسط دیوان محاسبات کشور بهنگام و مطابق قانون انجام می‌شود.

ذکر سه نکته در ارتباط با این پیشنهاد ارائه شده تحت عنوان «طراحی نرم‌افزار جامع مالی، حسابداری و حسابرسی هوشمند» ضروری است:

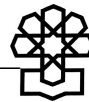
۱. هرچند یک طراحی خوب و اعمال سیستم کنترل‌های داخلی مناسب درخصوص رویه‌های عملیاتی و نرم‌افزاری می‌تواند از بسیاری از مغایرات و یا تخلفات جلوگیری نماید، اما با عنایت به این‌که بخش عمده‌ای از تصمیمات براساس تشخیص و قضاوت انسانی و طی نمودن مراحل پیچیده و در انطباق با قوانین حاکم بر هر یک از دستگاه‌های اجرائی صورت پذیرد، لذا می‌توان به‌صورت قطعی اطمینان حاصل نمود که سیستم‌های مزبور می‌تواند موجب پیشگیری از تمامی تخلفات احتمالی شود اگرچه می‌تواند به کاهش این‌گونه تخلفات و آگاهی سریع‌تر نسبت به آن از طرق آگاهی و نظارت مقامات مسئول اجرائی بالاتر منجر شود.

۲. با عنایت به گستردگی تنوع فعالیت و نیز تنوع گردش عملیات و مبانی مالی مورد عمل هر یک از دستگاه‌های اجرائی، پراکندگی جغرافیایی آن‌ها، طراحی، تدوین و استقرار نظام جامع نرم‌افزاری فوق دارای پیچیدگی‌ها و نیازهایی به‌شرح زیر می‌باشد:

- نیاز به شناخت و طراحی نظام جامع کشوری و طبعاً توسط هر یک از دستگاه‌های اجرائی.
- نیاز به بانک‌های اطلاعاتی (Data Base) قدرتمند و یکپارچه که نیاز به دانش طراحی قوی برای طراحی و برنامه‌نویسی بانک‌های اطلاعاتی مذکور به‌منظور اعمال کنترل‌های داخلی مناسب دارد.
- نیاز به استفاده از نرم‌افزارهای برنامه‌نویسی قدرتمند برای ورود، کنترل و گزارشگیری از بانک‌های اطلاعاتی فوق.

- نیاز به سیستم‌های ارتباطی با سرعت مناسب برای اتصال بانک‌های اطلاعاتی به مراکز تصمیم‌گیری و نظارتی دیگر.

۳. در حال حاضر دستگاه‌های اجرائی با مراجع متعدد و مختلف نظارت قبل، بعد و ضمن هزینه روبه‌رو هستند که اغلب هم‌جهت نبوده و در یک موضوع توافق ندارند. این معضل کارامدی، ابتکار و خلاقیت مسئولان را سلب نموده است و پیشنهاد حاضر نباید این حلقه را تنگ‌تر نماید. زیرا قوانین متعدد و غیرعملیاتی و نامناسب معضلات فعلی را تشدید می‌نمایند.

۳. اقدامات در حال انجام در کشور

مطابق با اطلاعات سند «برنامه راهبردی دولت الکترونیک» چند پروژه در ارتباط با موضوعات مزبور توسط دستگاه‌های اجرائی کشور تعریف و اجرا گردیده است (جدول ۱).

همان‌گونه که ذکر شد در صورتی می‌توان بانک اطلاعاتی یکپارچه و منسجمی را تحت عنوان سیستم‌های اطلاعات مدیریت بودجه طراحی و اجرا نمود که زیرساخت‌های لازم از جمله قانون جامع بودجه، سیستم‌های طبقه‌بندی و حسابداری و حسابرسی تعریف شده و استاندارد، تمرکز علیه پرداخت‌های دولت در خزانه و ... وجود داشته باشد. ارزیابی کارشناسی نشان می‌دهد که در حال حاضر نقائص جدی در ارتباط با زیرساخت‌های مزبور در مدیریت بخش عمومی در کشور وجود دارد. به همین دلیل نیز پروژه‌های تعریف شده ارتباطی با یکدیگر نداشته و بدون توجه به مبادله‌های اطلاعاتی بین اجزا سیستم طراحی شده‌اند. در نتیجه حداکثر مجموعه‌ای از اجزای منفصل، ناقص و نیمه‌کاره را تشکیل خواهند داد.

جدول ۱. مشخصات پروژه‌های تعریف شده در کشور

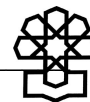
اهداف پروژه	برنامه راهبردی	اعتبار پروژه (میلیون ریال)	طول مدت	تاریخ اتمام	تاریخ شروع	مسئول اصلی پروژه	نام پروژه	ردیف
ایجاد فرایند نظام بودجه‌ریزی متشکل از پیشنهاد بخشنامه بودجه و اخذ اطلاعات از زیرسامانه‌های موافقتنامه، تخصیص و پرداخت خزانه و نظارت به‌عنوان شاخص‌های پیشنهادی بخشنامه بودجه که پس از تصویب ابلاغ بخشنامه از طریق سامانه مدیریت سامانه مدیریت اسناد به کلیه دستگاه‌های اجرائی انجام می‌گردد می‌باشد.	دولت الکترونیک	۳,۵۰۰	یک سال	۱۳۸۲	۱۳۸۱	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	استقرار نظام خودکارسازی فرایند بودجه‌ریزی	۱
هدف پروژه ارائه یک Total system است که در آن معاونت هزینه در تهران و نمایندگی‌های خزانه استان‌ها اطلاعات مالی خزانه را با یکدیگر مبادله نمایند و تعامل اطلاعاتی با بانک مرکزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور داشته باشند و عملیاتی نمودن (به‌صورت مکانیزه) کلیه فرایندهایی که در اداره‌های تهران و استان‌ها به‌صورت دستی انجام می‌پذیرد. اهداف دیگر پروژه نیز عبارتند از: ۱. مدیریت و حفظ اموال دولتی، ۲. مدیریت و نظارت بر درآمدها و هزینه‌های دولت، ۳. تهیه و توزیع اوراق بهادار، ۴. کنترل مالی بر عملکرد ذی‌حسابان کل کشور، ۵. عزل و نصب ذی‌حسابان و تحویل و تحویل آن، ۶. نظارت و کنترل بر اطلاعات بودجه‌ای کل کشور.	دولت الکترونیک	۳۲,۴۳۸	۴ سال	۱۳۸۵	۱۳۸۱	وزارت امور اقتصادی و دارایی	ایجاد سامانه خزانه‌داری الکترونیکی	۲

اهداف پروژه	برنامه راهبردی	اعتبار پروژه (میلیون ریال)		طول مدت	تاریخ اتمام	تاریخ شروع	مسئول اصلی پروژه	نام پروژه	ردیف
		-	۸,۰۰۰						
تبدیل منابع کتبی و نقشه‌های موجود طرح‌های عمرانی در آرشیو چیدر و به اشکال دیجیتالی و به صورت تمام متن، ذخیره‌سازی مناسب و نگهداری بلندمدت اسناد و سازماندهی هر چه بهتر و ارائه خدمات دسترسی سریع و آسان بدون محدودیت‌های زمانی و مکانی	دولت الکترونیک	-	۸,۰۰۰	۱۸ ماه	۱۳۸۴	۱۳۸۱	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	ایجاد آرشیو مجازی مطالعات و نقشه‌های طرح‌های عمرانی کشور	۳
- توسعه سازمانی فناوری اطلاعات در راستای تحقق مأموریت‌ها و اهداف سازمان بازرسی کل کشور - فراهم‌سازی اجرای معماری اطلاعات سازمان بازرسی کل کشور - الگوسازی فرایندهای سازمان بازرسی کل کشور و ارتباطات اطلاعاتی فرایندها - جامع‌نگری در زمینه توسعه سامانه‌های اطلاعاتی مورد نیاز سازمان بازرسی کل کشور - تهیه طرح جامعه (Master Plan) سامانه‌های اطلاعاتی مورد نیاز به همراه RFP سامانه‌های اطلاعاتی	دولت الکترونیک	-	۴,۰۰۰	یک سال	۱۳۸۳	۱۳۸۲	سازمان بازرسی کل کشور	اکوسیستم فناوری ارتباطات و اطلاعات سازمان بازرسی کل کشور	۴

اهداف پروژه	برنامه راهبردی	اعتبار پروژه (میلیون ریال)	طول مدت	تاریخ اتمام	تاریخ شروع	مسئول اصلی پروژه	نام پروژه	ردیف
<p>- اجرای سامانه‌های فناوری اطلاعات و برپایی سامانه مدیریت اطلاعات در سازمان امور مالیاتی</p> <p>- ارتقای کارایی سازمان از طریق بررسی رویه‌های مالیاتی و ایجاد سامانه‌های لازم</p> <p>- اجرای سامانه‌های طراحی شده نوین در درون سازمان امور مالیاتی</p> <p>- ارائه راه‌حل‌های کارآمد برای رفع نیازهای مؤدیان به‌منظور ترغیب ایشان به تسلیم اظهارنامه‌های مالیاتی به روش‌های الکترونیکی و دیگر مبادله‌های اطلاعاتی</p> <p>- ارتقاء ارائه خدمات به مراجعان سازمان به جهت تسهیل دسترسی ایشان به خدمات مورد نیاز، ارائه سریع‌تر پاسخ به سؤالات مؤدیان و عرضه خدمات در تمام طول مدت سال</p> <p>- رفع نیازهای سازمان تحت راهکار عصر اطلاعاتی دولت</p> <p>- ارتقای سازمان به جایگاه یکی از کاراترین و مؤثرترین سازمان‌های دولتی در ایران تا سال ۱۳۸۹</p>	<p>گسترش کاربرد ICT در توسعه خدمات اجتماعی</p>	۹,۴۱۲ -	۴ سال	۱۳۸۵	۱۳۸۱	وزارت امور اقتصادی و دارایی	سامانه مالیات الکترونیکی (E-Tax)	۵

۴. پیشنهاد

۱. «نظام حسابداری و گزارش‌دهی مالی» یکی از زیرساخت‌های فنی نظام بودجه‌ریزی در هر کشور است. در حال حاضر نظام بودجه‌ریزی کشور با مشکلات متعددی روبه‌روست که بخشی از آن‌ها به دلیل عدم وجود زیرساخت‌های فنی است. بنابراین به نظر می‌رسد بدون وجود یک طرح کلی برای اصلاح نظام بودجه‌ریزی در کشور نمی‌توان در مورد نظام حسابداری و گزارش‌دهی بخش عمومی اقدام مؤثری انجام داد. از این نظر وجود طرح جامعی برای اصلاحات بودجه‌ای ضروری به نظر می‌رسد.

۲. طبق نظر کارشناسان ایجاد زیرساخت‌های فنی به معنای ایجاد یک نظام حسابداری و گزارش‌دهی دقیق، پیش‌نیاز طراحی و اجرای «نظام مکانیزه مدیریت بودجه» است. بر این اساس لازم است برای هر مرحله از چرخه مخارج دولت یک نظام حسابداری جامع بودجه و ثبت مخارج ایجاد گردد. با توجه به ابعاد فنی موضوع و صلاحیت‌های مجلس شورای اسلامی در این‌گونه مباحث پیشنهاد می‌شود:

مجلس شورای اسلامی (یا کمیسیون اصل نود) از دولت محترم درخواست نماید تا ظرف مدت معینی موضوع را بررسی و نتیجه را به صورت ارائه یک برنامه عملیاتی زمانبندی شده به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. دیوان محاسبات کشور و مرکز پژوهش‌ها نیز می‌توانند در ارزیابی برنامه پیشنهادی دولت با کمیسیون‌های تخصصی مشارکت داشته باشند و پیشنهادهای خود را در این رابطه ارائه نمایند.

شماره مسلسل: ۷۹۴۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: طراحی نرم افزار جامع مالی، حسابداری و حسابرسی هوشمند (مبانی و پیش نیازها)

Report Title: Designing a Smart Comprehensive Financial Software for Public Sector Accounting and Audit

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه

تهیه و تدوین: عباس محسنی، ایمان پوست فروش تهرانی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: حسین فدایی (عضو کمیسیون اصل ۹۰)

ویراستار: —

واژه های کلیدی و معادل انگلیسی آن ها:

۱. مدیریت مالی دولت (Government Fiscal Management)

۲. سیستم اطلاعاتی برای مدیریت مالی

(Information System for Fiscal Management)

منابع و مآخذ تهیه گزارش:

۱. گزارش چکیده پروژه های کلیدی برنامه توسعه کاربردی فناوری ارتباطات و اطلاعات

ایران (تکفا)، نصر... جهانگرد رویگران، شورای عالی اطلاع رسانی، تهران، ۱۳۸۴.

۲. سیستم های اطلاعاتی برای مدیریت بودجه، دفتر مطالعات برنامه و بودجه، مرکز

پژوهش های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۷۷۵۸، ۱۳۸۵.